

Engagerande dockteater

Det händer mycket intressant inom dockteatern just nu – detta är dockteaterfestivalen i Vasa ett levande bevis på. Festivalen bjuder på överraskande olika, men samtidigt högklassig dockteater från många delar av Europa – förutom Finland är detta år Frankrike, Holland, Sverige, Polen, Danmark och Island representerade. Säkert kommer dockteaterfestivalen åtminstone på sikt att ha betydelse för intresset i Finland.

Den polska gruppen *Scena Plastyczna* presenterade jag igår på denna sida. I en intervju presenterade gruppens ledare, Leszek Madzik sin syn på dockteater. Hans grupp arbetar som amatörer, de medverkar i studerande utan annan teaterförening. Detta ger en större spontant och glädje åt föreställningarna, säger han, och kallar arbetet i sin grupp för ett positivt övning.

Känslor – det centrala

Religionen är viktig för Madzik, den fungerar som ett filter för de känslor han vill skildra. Överhuvudtaget är det känslor som är det centrala i Madziks konst – han skildrar och försöker nå människans inre med sin strålande, ordlösa teater.

Polen är nödvändigt för hans skapande. Människorna i Polen är annorlunda än i andra länder, säger han, polackernas känsloliv är rikt och mångfacetterat.

Madziks teater är inte dramatik, den är bilder och stämningsslagen och musik, där dockor och skådespelare uppträder sida vid sida. Föreländan har en framträdande roll – föreländan tjuvar inte, spelar inte, de är, Madzik strävar till att lyfta föreländan till samma nivå som skådespelarna. När han dessutom inte använder det talade ordet, vill han med sin konst nå skådarna, ge dem impulser till as-

sociationer och känsloupplevelser.

På basen av den enda föreställning jag såg i Vasa är Madziks konst mycket rik och engagerande, och jag hoppas att detta första gästspel i Finland skall åtföljas av andra.

Holländsk humor

Den holländske dockteatermannen *Feike Boschma* däremot ser humor som en viktig ingrediens i sin konst.

– Marionetten har två sidor, säger han, en allvarig och en humoristisk, och båda sidorna är viktiga. När marionetterna rör sig långsamt uttrycker de allvar, och när de rör sig snabbt uttrycker de humor.

Boschma berättar vidare att han, i början av sin karriär uppförde berättelser, medan han numera får sin inspiration ur tavlor, företrädesvis impressionistiska. Med sin konst försöker han åter skapa rörelsen i en tavla. *Boschma* understryker, att dockteatern står i nära relation till andra konstarter, ofta får man inspiration av andra. – *Feike Boschma*, föreställning *Den Röda Sjalen* var jag tyvärr inte i tillfälle att se.

Till hjärtat gående

Fån Dramaten kom *Staffan Westerberg*, som tillsammans med *Basia Frydman* och pianisten *Oswald Lopare* uppförde *Trotsresan* för vuxna män, skrivet av *Staffan Westerberg*.

Den föreställning var in-

delad i två delar, där den första delen med mjuk ljus och värme beskriver *Staffans* utveckling med sina dockor. Han visade på ett förtrollande sätt hur enkla dockor kan, och måhända bör, vara, allt från (tråga) sockor till paraplyer duger. *Basia Frydman* sjöng med clownartad röst till *Erna Tauros* musik.

Den andra delen, "Gubben och blodiga Olga", handlade om den gamla gubben och hans trosterätta, senare omvandlad till myggan *Blodiga Olga*. Med kärsla och värme, liksom även humor rymdes med i denna "poetiska fars", där gränsen mellan teater och dockteater var utsvaddad. *Pjäsen* charm ligger i dess omedelbarhet och värme, textens "sanningar" framfördes med en avväpnande spontanitet, som förtog enkelheten. Vissa av replikerna ettsade sig in i minnet, som "Det är inte färdigt, bara man inte är rädd", och "Gråt gör att man kommer ihåg, skrikt att man glommer".

Detta var en föreställning att ta till hjärtat, dels för den första delens finurliga docklekar, dels för *Basia Frydman*s clownaktiga allvar i andra delen.

Och slutligen några kommentarer om den franska gruppen *Amoros et Augustin* vars uppställning av den grymma sagan *Pinoocchio* jag såg.

Pinoocchio var en visuellt mycket tilltalande föreställning, som byggde på poppdockor, "sprattlegubbar", som rödde sig bakom en uppegänd djurhud. Skuggor och belysningar gav di-

Staffan Westerberg med en av sina finurliga dockor.

menion åt scenen, och många av de knep man använde var flytliga. Den franska dialogen skicks tyvärr fram, medan piano-musiken, som synnerligen välvärd och komiskt dramatisk.

Trots att den var visuellt fascinerande, lämnade föreställningen en förvånande oengage-

rad. Något kan väl skyllas på teatersalongen, som var för stor, och resten på den kyla som föreställningarna präglades av. Trots detta var det emellertid en sevärd föreställning, skickligt och vackert utförd.

Barbara Helenius

Den polska gruppen Scena plastyczna teatern kul i funktion.